

Úsporná opatření v působnosti MPSV od ledna 2010

Ve Sbírce zákonů České republiky v úterý 20. října 2009 **vyšel zákon č. 362/2009 Sb.**, kterým se mění některé zákony v souvislosti s návrhem zákona o státním rozpočtu ČR na rok 2010. **Jde o tzv. úsporný balíček**, který se významně týká také **resortu práce a sociálních věcí**. **Ministr práce a sociálních věcí Petr Šimerka** k opatřením říká: „*Vím, že šetřit se musí, stejně jako je vhodné zvýšit příjmy státního rozpočtu, aby se Česká republika co nejméně zadlužovala. Snažil jsem se proto, i s ohledem na budoucnost, aby se jednalo o pokud možno rovnoměrně rozložená opatření, která se dotknou nejslabších skupin obyvatel co nejméně.*“

Všechna opatření v gesci Ministerstva práce a sociálních věcí (MPSV) **budou platit pouze jeden rok**, a to od 1. ledna 2010 do 31. prosince 2010. Výjimkou jsou změny v podporách v nezaměstnanosti – ty nabudou účinnosti před 1. listopadem 2009, tj. dříve než budou účinná opatření podle zákona č. 326/2009 Sb., o podpoře hospodářského růstu a sociální stabilitě. V praxi to jednoduše znamená, že se podpory vůbec nezvýší.

Opatření mají zvýšit **příjmy státního rozpočtu o 31 mld. Kč** (nejvíc díky zrušení slev na pojistném pro zaměstnavatele o 18 mld. Kč), z toho 27,9 mld. Kč v roce 2010 a 3,1 mld. Kč v roce 2011. Rovněž se díky nim **mají snížit výdaje** sociálního systému **o cca 8,1 mld. Kč** (nejvíc díky změnám v podporách v nezaměstnanosti o 4,5 mld. Kč), z toho 6,0 mld. Kč v roce 2010 a 2,1 mld. Kč v roce 2011. **Legislativní změny** zasáhnou do **čtyř oblastí**: pojistného na sociální zabezpečení, státní sociální podpory, zaměstnanosti a nemocenského pojištění. Budou mít dopad mj. na cca 270 tisíc zaměstnavatelů, cca 140 tisíc OSVČ a cca 810 tisíc rodin.

Konkrétní opatření v působnosti resortu práce a sociálních věcí jsou:

(v závorce jsou vyčísleny roční finanční dopady)

- Sazba pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti placeného zaměstnavateli měla být v roce 2010 nižší o 0,9 procentního bodu než v roce 2009, tzn. měla činit 24,1 %. Tím, že v roce 2010 zůstává stejná jako v roce 2009, bude nadále činit 25 %, dojde ke zvýšení příjmů státního rozpočtu o cca 9 mld. Kč.
- Zaměstnavatelé si měli od roku 2010 odečítat od pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti polovinu náhrady mzdy za dobu dočasně pracovní neschopnosti (karantény) jen za zaměstnance se zdravotním postižením. Tím, že si v roce 2010 zaměstnavatelé budou, tak jako v roce 2009, odečítat od pojistného polovinu náhrady mzdy za dobu dočasně pracovní neschopnosti (karantény) za všechny zaměstnance, protože nedochází ke snížení sazby pojistného, dojde ke zvýšení výdajů státního rozpočtu o cca 2,2 mld. Kč.
- Zvýší se maximální vyměřovací základ pro pojistné v roce 2010 z dnešního 48násobku průměrné mzdy na 72násobek, tj. na 1 707 048 Kč (*zvýšení příjmů státního rozpočtu o cca 4 mld. Kč*).

- Zruší se slevy na pojistném, které je možné uplatňovat od srpna 2009 (*zvýšení příjmů státního rozpočtu o cca 18 mld. Kč*).
- Sníží se přídavek na dítě o 50 Kč a také rozhodný příjem pro nárok z 2,5 na 2,4 násobek životního minima (*úspora výdajů státního rozpočtu cca 633 mil. Kč*). V praxi to znamená, že se výše přídavku na dítě vrátí na úroveň před 1. červencem 2009, tj. před tím, než nabyl účinnost zákon č. 326/2009 Sb., o podpoře hospodářského růstu a sociální stabilitě.
- Zavede se jednotná procentní sazba pro výpočet denní výše nemocenského na 60 %, a tím se zruší zvýhodnění dlouhodobých pracovních neschopností (karantén) (*úspora výdajů 2,4 mld. Kč*).
- Zavede se stejná úprava peněžité pomoci v mateřství a vyrovnávacího příspěvku v těhotenství a mateřství jako je u nemocenského a ošetřovného, a to tak, že se sníží zápočet výdělku pro stanovení denního vyměřovacího základu do první redukční hranice ze současných 100 % na 90 % a zároveň se sníží procentní sazba pro výpočet peněžité pomoci v mateřství ze současných 70 % na 60 % (*úspora výdajů cca 1,6 mld. Kč*).
- Zavede se obdobná třídní karenční doba u ošetřovného jako je u náhrady mzdy, nově tak bude ošetřovné náležet až od 4. kalendářního dne ošetřování člena rodiny (*úspora výdajů cca 0,4 mld. Kč*).
- Výše podpory v nezaměstnanosti zůstane stejná jako je nyní, tj. ke zvýšení, se kterým počítal zákon č. 326/2009 Sb., o podpoře hospodářského růstu a sociální stabilitě nedojde (*úspora výdajů o cca 4,5 mld. Kč*).

Na webu MPSV už jsou **zveřejněny kalkulačky pro výpočet nemocenského, ošetřovného a peněžité pomoci v mateřství** v podobě, které budou platit od 1. ledna 2010. Najdete je na adrese <http://www.mpsv.cz/cs/4215>.

Opatření se dotknou všech, kteří výše uvedené dávky pobírají, či pobírat budou. Těm lidem, kteří například dávky nemocenského pojištění pobírají už v letošním roce, se s účinností od 1. ledna 2010 sníží na úroveň, kterou stanovuje úsporný balíček. Těm, kteří dávky nemocenského pojištění začnou pobírat v příštím roce, se vypočítají podle právních předpisů platných v roce 2010. Od 1. ledna 2011 se zase přepočítají na výši platnou před úsporným balíčkem. Obdobný postup se týká všech oblastí v kompetenci MPSV.

Dalším úsporným opatřením z oblasti MPSV je **snížení příspěvků na provoz motorového vozidla pro zdravotní stav** odůvodňující mimořádné výhody. Bude se realizovat **změnou příslušné vyhlášky**, a to následovně: dávka se sníží o 50 % u II. stupně a o 20 % u III. stupně. Změna přinese úsporu výdajů státního rozpočtu ve výši 621 milionů Kč.

Jako **samostatný návrh zákona** bylo v Poslanecké sněmovně schváleno **snížení platů** představitelům státní moci a některých státních orgánů, soudcům, poslancům Evropského parlamentu a státním zástupcům. A to o 4 %. O tomto opatření, které má v roce 2010 znamenat celkovou úsporu výdajů státního rozpočtu ve výši cca 126,7 milionů Kč, však po jeho vrácení Senátem musí znovu jednat Poslanecká sněmovna ČR.

Štěpánka Filipová
vedoucí oddělení styků s veřejností
a tisková mluvčí